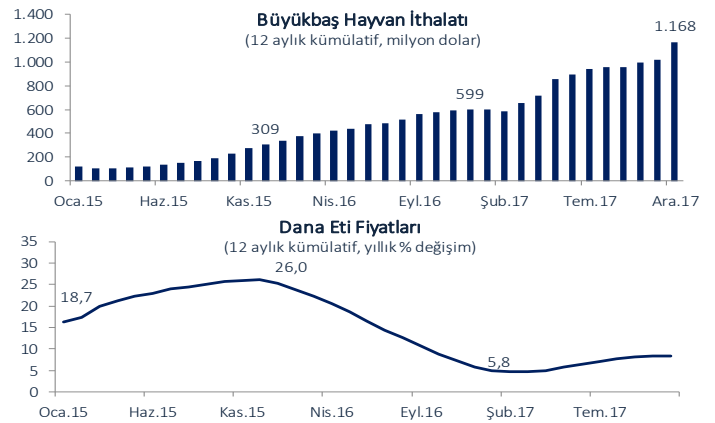

- Dokuz yıllık aradan sonra 2016 yılında ilk kez daralan tarım ve hayvancılık sektöründe sorunlar devam etmektedir. Sektör, 2017'nin ilk 9 aylık döneminde Türkiye ekonomisindeki güçlü büyüme ve baz etkisine rağmen %3,3 ile diğer sektörlerin altında bir gelişim kaydetmiştir.
- 2017'de bitkisel ürünler genelinde rekolte yıllık bazda %4,2 yükselişle 68 milyon tona ulaşmıştır. Rekolte ilk iki sırada yer alan tahıl ve şeker pancarı üretimi sırasıyla %2,4 ve %6,3 artmıştır. Son dönemde, verilen teşviklerle birlikte ilginin arttığı pamukta üretim %16,7 oranında yükselmiştir. 2018 yılı için açıklanan tarımsal destek programında pamuk üreticilerine verilen sübvansiyonların artırılmasının rekolteyi benzer bir şekilde etkilemesi beklenmektedir.
- 2017'de sebze ve meyveler grubunda rekolte %4,9 artmıştır. Rusya ile iyileşme kaydeden ikili ilişkilere rağmen bu durumun tarım ürünleri ihracatına net olarak yansımaması arzı baskılayan bir faktör olarak ön plana çıkmıştır. Bu dönemde, yurt içinde domates rekoltesi %1,2 oranında artmıştır. Turunçgiller grubunda ise, üretimin %11,1'lik yükseliş kaydetmesine karşılık dış satışlar gerilemeyi sürdürmüş, ürünler iç pazara yönlendirilmiştir.
- Dış satışlarının büyük bir kısmını Avrupa Birliği ve Rusya pazarına yapan Türk yaş meyve ve sebze üreticileri, ihracat pazarlarını çeşitlendirmek amacıyla Uzak Doğu ülkelerine yönelme kararı almıştır. Havayolu ile taşınacak olan bu ürünlerin 500 milyon kişilik yeni pazarda yoğun ilgi göreceği değerlendirilmektedir.
- Türkiye'de zeytin üretimi %21,4 yükselerek 2,1 milyon ton ile rekor seviyesinde gerçekleşmiştir. Ayrıca, Akdeniz ülkelerinde yaşanan kuraklık nedeniyle zeytin üretiminin küresel ölçekte gerilemesi Türkiye'nin ihracatını olumlu yönde etkilemiştir. 2017'de Türkiye'nin zeytinyağı ihracatı %188 artışla 200 milyon USD seviyesinde kaydedilmiştir.
- Türkiye'de yağışlar 2017'nin son aylarından itibaren rekor düşük seviyelerde gerçekleşmiştir. Bu durumun, ilkbahar aylarında sürmesi halinde tarımsal kuraklık ve bitkisel üretimde daralma riski gündeme gelecektir.
- Hayvancılık sektöründeki yapısal sorunlar yurt içinde kırmızı et üretiminin 2017'de %4 gerilemesine neden olmuştur. Kırmızı et fiyatlarındaki yükselişin engellenmesi amacıyla ithalata ağırlık verilmesi yerli üreticiler üzerindeki baskıyı artırmıştır. Sektördeki zayıflıkların orta vadede gündemdeki yerini koruması beklenmektedir.
- Kümes hayvanları yetiştiriciliğinde ise iç talebi karşılar nitelikte olan Türkiye, çevre ülkelerde jeopolitik belirsizliklerin hafiflemesiyle birlikte ihracatını artırma imkanı bulmuştur. 2017 yılında ilgili ürün grubunda ihracat %46 yükselişle 527 milyon USD'ye ulaşmıştır. Öte yandan, bu dönemde Türk lirasındaki değer kaybı nedeniyle sektörün üretim maliyetleri yükselmiştir. 2018 yılında maliyetlerdeki artışın daha sınırlı düzeyde kalacağı öngörülmektedir.

Tarım Ürünleri (bin ton)	2016	2017	Değişim (%)
Bitkisel Üretim	65.316	68.061	4,2
Tahıllar	35.281	36.133	2,4
Şeker pancarı	19.593	20.828	6,3
Pamuk	2.100	2.450	16,7
Yağlı tohumlar	2.221	2.413	8,7
Kuru baklagiller	1.080	1.164	7,7
Tütün	74	80	7,8
Diğer	5.041	5.073	0,6
Sebze ve Meyveler	49.239	51.635	4,9
Domates	12.600	12.750	1,2
Turunçgiller	4.293	4.770	11,1
Zeytin	1.730	2.100	21,4
Çay	1.350	1.300	-3,7
Fındık	420	675	60,7
Diğer	28.846	30.040	4,1
Toplam	114.554	119.696	4,5

Kaynak: TÜİK

2018'de Makroekonomik Değişkenlerin Sektör Üzerinde Beklenen Etkileri

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.